

Rıfat Ilgaz

B Ü T Ü N E S E R L E R İ

*Cankurtaran
Yılmaz*

Ç O C U K R O M A N I

I

Balıkçı barınağına taş çeken kamyonlardan biri gazinonun önünden geçerken, başını kaldırıp bakınca, ustası ocağın camından bağırdı Yılmaz'a:

"Baban gibi taşçı, duvarcı olup belini kıracaksan, defol! Yook, adam olmaya niyetliysen sil şu masaların üstünü. Nerdeyse müşteri bastıracak."

İçinden şunları geçirdi Yılmaz:

"Bastır Ankaragücü! Müşteri kime bastırır... Müşteri, diyelim ki Trabzonspor... Bastırıyor, bastırıyor. Küçük Şenol kaleye ilerliyor, Naci geriden yetişti... Galatasaray adamakıllı sıkıştı. Topu, Naci'ye geçiriyor Küçük Şenol. Derken, Galatasaray bekinin bacak arasından... Yumurtlatıyor beki..."

Ah, şurda çalışmasam da, Hükümet'in önündeki alanda top oynasam!.. Hep yumurtlatsam Tilki Yaşar'ı."

"Bir de gülüyor! Şuna bak hele! Sil çabuk masaları! Bezini sabunladın mı?"

“Sabunladım.”

“Suyunu deęiřtirdin mi? Çamur gibi olmuřtur!”

“Bu usta da nerden biliyor çamur gibi olduğunu? Sanki onu bilmek de marifet mi? Bu kamyonlar her on dakikada, yirmi dakikada bir, yoldan geçecek de, masaların üstünde bir parmak toz olmayacak... Böyle sabunlu suyla silince de su çamura dönmeyecek... Usta bunu bilmeyecek de, karısı Kezban Yenge mi bilecek? Onun da bildiği çok Şey vardır. Usta sıkıştı mı, evden gelir, tencere tencere yemek yapar, daha da neler bilir! Bilir; ama hep kendine göre. İnek sağmasını bilir, yoğurt yapmasını bilir. Eskiden bez dokumasını da bilirmiş. Tezgâhı merdiven altında duruyor Şimdi. Öküzleri önüne kapıp tarla sürmesini de bilir. Bizim Usta, babam gibi çorap örmesini bilir mi bakalım?”

“Gir içeri, bardakları da vimle!”

“Bardakları yıkadıydım ben!”

“Yıkamadın demiyorum ki sana, vimle diyorum! Ne demek vimlemek, pırıl pırıl etmeli bardakları. Akřamüzeri bayanlar geliyor. Bayanlar ayın deminden anlamaz; ama bardakların temizliğine bakarlar, parlaklığına, pırıl pırıl oluşuna bakar onlar.”

“Güüür!”

Gazinonun az önce önünden geçen sac kamyon, en azdan otuz tonluk yükünü işte boşaltıyor balıkçı barınağının burnuna... Hem de denize!

Yılmaz unuttu masa silmesini, çay bardaklarını vimlemesini. Aklı dev kamyon Mak'ta... Ya kayarsa barınağın tam ucundan denize?

“ay kaşıklarını da vimle! Heey nereye bakıyorsun salak salak?”

“Hiç usta!”

“Hiç ustaymış; ağzını açtın da kamyona bakıyorsun, değil mi? Yeni mi görüyorsun Mak’ların kayaları denize boşalttığını? Gir içeri! Yeter masaları sildiğin. Geç bardaklara! Önce sor şu yeni gelen liselilere! Çaydan başka bir şey içmezler; ama sen gene sor! Adam yerine koymuyoruz diye kızarlar. İçlerinden birisi, kendini adamdan sayıp da kahve isterse, ‘Kahvemiz yok.’ de! Hadi durma, işte indirdi damperini, girdi yola kamyon.”

Oysa ikinci kamyon gelmiş, sıraya girmişti. Nerdeyse dökecekti taşlarını, damperini kaldırıp da. Tam taşları boşaltırken...

Geçen gün ne olmuştu? Taşların ağırlığı, kamyonun arka tekerleklerine binince... Tam otuz tonluk ağırlık... Kamyon kaymış... Tam geri geri gidip sulara dalaçağı sırada dökülen kayalara takılıp dikilivermişti ayağı! Şoför de kalmıştı yukarıda! Kapı açılmadığından çıkamamıştı dışarı! Cam da açılmıyor ki camdan çıksın!

“Heeey, sana söylüyorum!”

Yılmaz kendinde değildi ki bu sırada. Yeni gelen kamyon yanaşmıştı mendirekteki yolun ucuna. Biraz daha... Damper yavaş yavaş kalkmaya başlamıştı. Tam dikilmişti ki...

“Güüür!”

“İşte, bu kamyon da boşalttı taşlarını. Hadi gir içeri!”

Böyle güzel havada içeri girmek Yılmaz için ölümdü. Girecekti ister istemez... Babası, Necati Usta’ya teslim etmişti onu.

“Sakın denize gitmesin!” demişti, “Bu tatil senin yanında çalışacak, göz açtırmayacaksın ona ha!”

Ah bu babası! Herkes denize giderken, Yılmaz bardakları vimleyip parlatacaktı, öyle mi? Elbet bir bildiği vardı babasının. Bu yıl çalışamıyordu. Duvardan düşmüş, belini incitmişti. Yapılarda duvarcıydı. Bu yıl Cide'de iş çoktu. Yeni yeni evler yapılıyordu; ama ondan hiç hayır yoktu, tazminat da alamıyordu yanında çalıştığı adamdan. Anası, temizliğe gidiyordu evlere. Yılmaz da, Necati Usta'nın yanına verilmişti, işte böyle!

Bu yıl, Necati Usta'nın işi parlak olacağına benziyordu. Az ileride parke fabrikası yapılıyordu. Sunta fabrikasının neredeyse makinelerini yerleştireceklerdi. "Bu fabrika Cide'nin kerestelerini öğütecek, yeniden kereste yapacak." diyorlardı. Olur muydu böyle şey? "Yola da asfalt dökülürse, Amasra'nın turistleri Cide'ye akacak." diyorlardı. Uzunkum Oteli konuk bekliyordu, tertemiz yataklarıyla.

Yılmaz ocak bölümüne girmiş, bardakları vimliyordu. Küçük bir leğenin içine sabunlu su yapmıştı, vimlediği bardakları kırmadan içine bırakıyordu. Elli, altmış...Tam altmış iki bardağı sabunlu sudan çıkardı. Beşer beşer masanın üzerine dizdi. İki bardak artmıştı. Bunlardan birini başa geçirdi, birini da yana çıkardı.

"Komutan olsun bu da!" dedi.

Yaptığı iş hoşuna gitmedi. Bu son iki bardağı yeniden aldı eline, musluğun altına tuttuktan sonra rafa kaldırdı. Gönlü razı olmamıştı, onların sıradan çıkıp düzeni bozmasına... Bu altmış bardağa komutan olmasına.

"Şimdi ne güzel oldu!" dedi. Bardakların kaşıklarını derleyip topladı; her bardağa bir kaşık olsa altmış iki kaşık eder, diye düşündü. Oysa yetmiş dört kaşık vardı. Demek on iki bardak kırmıştı. Nasıl kırılırdı bu kadar bardak? Burada çalışmaya başlayalı tam yirmi sekiz gün oluyordu. Daha üç bardak, bardakçık kırılmıştı. Kim kırmıştı bu dokuz bardağı?

"Yılmaz!"

"Buyur usta!"

"Koş bahçeye, bayanlar geldi. Hem de yabancı bayanlar. Sil masalarını. Yok, yok! O beyaz örtü var ya, onu ört çabuk."